

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
FRANCESCO DEPASQUALE**

Seduta tat-22 ta' Ottubru, 2008

Avviz Numru. 354/2006

**Fenech Plant Hire Limited (C6017)
vs
Peter Montebello**

**Seduta mizmuma illum It-Tnejn (Ghaxra) 10 ta' Gunju
2013**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ipprezentat mis-socjeta rikorrenti fis-16 ta' Novembru tas-sena 2006 fejn sejhiet lill-intimat quddiem din il-qorti sabiex jghid ghaliex m'ghandux ikun ikkundannat ihallas lis-socjeta` attrici s-somma ta' tlett t'elef tlett mija wiehed u ghoxrin Liri Maltin u sitta u disghin centezmu (LM3,321.96,0), rapprezentanti l-prezz ta' merkanzija mibjugha u kkonsenjata lill-konvenut, fuq ordni tieghu stess.

Bl-imghax u bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-ittra legali tat-13 ta' Ottubru, tas-sena 2004, kontra l-intimat, ingunt ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta ta' l-intimat datata 5 ta' Marzu tas-sena 2007 li permezz taghha wiegeb is-segwent:

1. Illi preliminarjament in-nullita' ta' l-Avviz ghaliex dan huwa formulat b'mod tant vag u generiku illi jaghmilha impossibbli lill-esponenti jifhem ezattament ghal liema konsenja ta' merkanzija: la hemm indikazzjoni tal- generu tal-merkanzija, la fattura jew almenu statement esebit, b'mod illi l-esponenti ma jistax jeccepixxi u jiddefendi ruhu li ggib in-nullita` konsegwenti ta' l-avviz;

2. Illi l-esponent jghid illi sa fejn jaf huwa m'ghandu jaghti xejn lis-socjeta` attrici. L-ahhar negozju li sar bejniethom kien hafna snin ilu u jinsab imhallas. L-esponenti pero` qed jirrizerva illi jeccepixxi ulterjorment, jekk il-Qorti taghti fakolta` lill-attrici li ticcara, l-avviz b'mod illi l-esponent jista` jkun jaf il-bazi tat-talba, inkluz li jeccepixxi, jekk ikun il-kaz, il-preskrizzjoni applikabbli;

Rat illi fis-17 ta' Settembru tas-sena 2007, l-intimat ippresenta risposta ulterjuri li permezz taghha wiegeb is-segwent:

1. Illi minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni tan-nullita`, l-esponenti jeccepixxi ulterjorment:

a. Il-preskrizzjoni tat-tmintax-il xahar, a tenur ta' l-artikolu 2148(a) tal-Kodici Civili;

b. Minghajr pregudizzju, dik tas-sentejn, a tenur ta' l-artikolu 2149(a) tal-Kodici Civili;

c. Minghajr pregudizzju, dik tal-hames snin, a tenur tal-artikolu 2156(f) tal-Kodici Civili;

Rat illi, fit-22 ta' Ottubru 2008, dina l-Qorti, diversament ippresjeduta, ghaddiet biex tiddeciedi l-kawza odjerna fuq l-eccezzjonijiet kollha imressqa mill-intimat u, filwaqt illi cahdet l-eccezzjonijiet tal-intimat, laqghet it-talbiet attrici bl-ispejjez.

Rat illi fit-13 ta' Marzu 2009, il-Qorti tal-Appell, wara appell intavolat mill-intimat, cahdet l-appell tal-intimat u kkonfermat is-sentenza tal-Prim Istanza fejn laqghet it-talbiet tas-socjeta attrici.

Rat illi fil-21 ta' Lulju 2009, il-Prim Awla tal-Qorti Civili, fil-kompetenza kostituzzjonali taghha, cahdet applikazzjoni maghmulha mill-intimat fejn gie mitlub jigi dikjarat li l-proceduri quddiem il-Qorti tal-Magistrati kif ukoll il-Qorti tal-Appell (Inferjuri) ivvjolaw id-disposizzjoni tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali u l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni peress illi l-intimat ma inghatax id-dritt ghas-smigh xieraq quddiem il-Qorti tal-Magistrati stante illi tali Qorti iddecidiet il-kawza fuq l-eccezzjonijiet kollha ghalkemm l-intimat sahaq illi kienu tressqu biss provi fuq l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni.

Rat illi fil-31 ta' Jannar 2011, il-Qorti Kostituzzjonali, wara appell intavolat mill-istess intimat, iddikjarat li l-proceduri quddiem il-Qorti tal-Magistrati kien attwalment ivvjolaw l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali u l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u, filwaqt illi annullat is-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati fit-22 ta' Ottubru 2008 u dik moghtija mill-Qorti tal-Appell fit-13 ta' Marzu 2009 u ordnat is-segwent:-

"li l- atti tal-kawza msemmija quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) u tal-Qorti tal-Appell Sede Inferjuri jintbaghtu lura lill-Qorti tal-Magistrati (Malta) sabiex tiddeciedi dwar it- talbiet fl-avviz/rikors 354/06 SM wara li tiehu konjizzjoni tal-eccezzjoni numru 2 fir-risposta ta' Peter Montebello tal- 5 ta' Marzu 2007 rigwardanti li ma ghandu jaghti xejn lis- socjeta` attrici u li n-negozju li sar bejniethom snin qabel jinsab imhallas, u wara li tisma' l-provi li jistghu jgibu l- partijiet in sostenn tat-talbiet attrici u/jew tal-eccezzjoni imsemmija f'dik il-kawza."

Rat illi, fl-4 ta' Lulju 2011, quddiem dina l-Qorti kif ippresjeduta, il-partijiet qablu li l-provi li fadal sabiex jigu prodotti kienu jirrgwardaw it-tieni eccezzjoni impressqa mill-intimat fil-5 ta' Marzu 2007, ossija illi "sa fejn jaf huwa ma ghandu jaghti xejn lis-socjeta attrici."

Rat ix-xhieda ta' **Carmel Fenech** moghtija quddiem din il-Qorti, diversament ippresjeduta, fit-2 ta' Mejju 2007 u d-dokumenti minnu esebiti dakinhar, kif ukoll dik minnu moghtija fil-5 ta' Dicembru 2007 u l-kontro ezami tieghu.

Rat l-affidavit ta' **Peter Montebello** ipprezentata fl-24 ta' Settembru 2007.

Rat ix-xhieda ta' **Philip Fenech** moghtija fil-5 ta' Dicembru 2007 u il-kontro ezami tieghu.

Rat ix-xhieda ta' **Joseph Fenech** moghtija fil-5 ta' Dicembru 2007 u il-kontro ezami tieghu.

Rat ix-xhieda in kontro-ezami ta' **Peter Montebello** moghtija fis-26 ta' Frar 2008.

Semghet ix-xhieda in kontro ezami ta' **Carmelo Fenech** moghtija fit-28 ta' Ottubru 2011.

Semghet ix-xhieda u kontro ezami ta' **Peter Montebello** moghtija fit-2 ta' Dicembru 2011.

Rat illi fis-seduta tal-21 ta' Mejju 2012, il-konsulent legali tas-socjeta attrici iddikjara illi mill-hames cheques allegatament imhallsa mill-konvenut lis-socjeta attrici, l-unika wiehed illi huwa kkontestat jekk kienx imsarraf jew le kien attwalment wiehed fl-ammont ta' Lm1,500 datat 24 ta' April 1998.

Semghet ix-xhieda ta' **Audrey Ghigo**, rappresentanta tal-**HSBC Bank (Malta) plc** illi xehdet dwar ic-cheque imsemmi fil-verbal tal-21 ta' Mejju 2012 u li kkonfermat li dana issarraf mis-socjeta rikorrenti fl-4 ta' Mejju 1998.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat illi fis-26 ta' Ottubru 2012, is-socjeta rikorrent ipprezentat nota ta' riduzzjoni billi naqqset it-talba taghha bil-valur ta' Lm1,500, u dana ghal €4,244.02 ekwivalenti ghal bilanc ta' Lm1,821.96.

Rat illi fis-26 ta' Ottubru 2012 il-kawza giet differita ghas-sentenza bil-fakolta' tan-noti.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-intimat ipprezentat kemm fil-31 ta' Dicembru 2012 kif ukoll precedentement fil-21 ta' April 2008.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-socjeta rikorrenti ipprezentata fis-7 ta' Jannar 2013 kif ukoll precedentement fit-3 ta' Lulju 2008.

Ikkunsidrat

Illi l-fatti kollha tal-kawza kienu gia gew riassunti korrettement mill-ewwel Qorti li semghet u ddecidiet il-kawza fit-22 ta' Ottubru 2008 u ghalhekk ikun opportun illi jirriproduci is-sintezi taghha stess:-

"Illi l-vertenza odjerna tista' tigi sintetikament kompilata bil-mod segwenti:

1. Illi skond ir-rezokont ippreparat mis-socjeta` attrici li jidher a fol 38, l-ammont pretiz minnhom ikopri l-perjodu minn Marzu ta' l-1998 sa Marzu tas-sena ta' wara;

2. Illi skond l-istess analisi jirrizulta li l-konvenut hu debitor tas-socjeta` attrici fl-ammont ta' tlett elef, tlett mija u wiehed u ghoxrin Lira Maltin u sitta u disghin centezmu (LM3,321.96,0), ekwivalenti ghal seba' t' elef seba' mija u tmienja u tletin Ewro u tminn centezmi (€7,738.08);

3. Illi dan l-ammont hu pretiz ghall-fornimenti ta' konkos li s-socjeta` rikorrenti ghaddiet lill-intimat matul l-istess perjodu fuq xoghol li l-intimat kien qed jeffettwa f'Wied Ghammieq;

4. Illi s-socjeta` rikorrenti kienet tigbed l-attenzjoni tal-konvenut ghal dan l-ammont minnhu dovut u gie affermat li f'okkazzjoni minnhom l-istess konvenut kien anke issugerixxa transazzjoni pacifika u immedjata tal-vertenza billi jipaci l-ammont minnhu dovut lis-socjeta` rikorrenti b'garage proprjeta` li l-intimat kellu f'Marsaskala;

5. Illi r-rapprezentant tas-socjeta` rikorrenti li mieghu kien qed jigu kondotti t-trattattivi informa lill-intimat li sa kemm kien isib ibiegh dan il-garage u jdahhal il-flus tieghu, ma kien hemm l-ebda oggezzjoni ghall- konkluzzjoni ta' dan il-ftehim;

6. Irrizulta pero` li meta dan ir-rapprezentant tas- socjeta` rikorrenti ha n-nies bil-ghan li jinnegozja dan il- garage kif xtaq hu, instab li l-entrata ta' l-istess garage ma kinitx tajba ghaliex kienet baxxa;

7. Illi wara l-falliment ta' dawn l-isforzi, dan ir-rapprezentant tas-socjeta` rikorrenti li kien qed jikkonduci t-trattattivi f'isem is-socjeta` indikata ma' l-intimat, informa lill-istess intimat li din l-offerta ma kinitx accettata u ghalhekk baqa' jinsisti mieghu ghall-pagament dovut;

8. Illi nonostante dan il-falliment fit-trattattivi l-intimat baqa' jippersisti u nforma lil dan ir-rapprezentant tas- socjeta` rikorrenti li nononostante li l-bieb ta' naha wahda kien inutili, il-bieb ta' l-istess garage, minn naha l-ohra kien ser ikun tajjeb anke ghaliex it-triq kienet ser tinfetah;

9. Illi ghalhekk, bil-pacenzja kollha, ir-rapprezentant fuq indikat kien rega' effettwa sopralluog fil-post lilu ndikat u xorta wahda sab li dan kien kollu inutile ghaliex, anke minn hawn, l-entrata ma kienitx tajba;

10. Illi ghalhekk, ghal darb'ohra, dan ir-rapprezentant rega' nforma lill-intimat li t-transazzjoni offruta ma kienitx qed tigi milqugha;

11. Illi skond l-istess protagonist jirrizulta li l-partijiet involuti ltaqghu diversi drabi, ("...iltqajt mieghu mitt

darba...”), (ara fol 36), bil-ghan li l-intimat ihallas tal-konkos lilu konsenjat anke quddiem terzi, izda dan kien inutili;

12. Illi jirrizulta li meta rapprezentant iehor tas-socjeta` rikorrenti mar jitlob l-ammont de quo mill-intimat, qala` xebgha li fuqha l-partijiet jidher li ghadhom il-qorti;

13. Illi nonostante dan il-kalvarju malizzjuż, xorta baqghu jsiru kuntatti bejn il-partijiet bl-intimat jassigura lir-rapprezentant tas-socjeta` rikorrenti li kien ser ihallas l-ammont minnu dovut – izda minn fuq, li kienu dejquh, (ara fol 36);

14. Illi aktar tard, meta iben l-imsemmi rapprezentant tas-socjeta` rikorrenti li l-aktar kien qed jikkonduci trattattivi ma` l-intimat kellu bzonn xi qtugh ta` blat f`xi post li kien qed jibni, l-intimat gie kkuntattjat biex jeffettwa dan il-qtugh flok li jhallas l-ammont minnu dovut, u dan accetta;

15. Illi pero` meta dawn marru jispezzjonaw fejn kellu jsir ix-xoghol pattwit l-intimat informa lill-interlokatur tieghu li kien ser jitolbu rata li effettivament kienet id-doppju tar-rata korrenti fis-suq;

16. Illi bi frankezza liema bhala dan ir-rapprezentant tas-socjeta` rikorrenti jafferma bil-gurament li ried ikun “imbecilli” biex jaccetta tali proposta, u ghalhekk it-trattattivi regghu, ghal darb`ohra ikkrollaw;

17. Illi peress li l-ammont ghadu dovut mill-intimat, is-socjeta` attrici kienet kostretta tintavola din il-procedura wara li kienet baghtitlu ittra interpellatorja ghal dan il-ghan, (ara fol 41);”

Illi fix-xhieda prodotta quddiem dina l-Qorti dwar il-pagamenti maghmulha mill-intimat, huwa esebixxa hames cekkijiet, li fosthom tlieta minnhom huwa qabel li kienu gia imnizzla fil-kont redatt mis-socjeta rikorrenti u minnha esebit a fol 38 tal-process. Dawna t-tlett cekkijiet kienu jirrigwardaw tlett pagamenti ta` Lm2,000, Lm1,500 u Lm1,000 rispettivament immarkati mill-partijiet bhala pagament Nru 2, Nru 3 u Nru 4.

Illi jirrizulta, mix-xhieda tieghu, li kien hemm zewgt pagamenti ohra minnu allegati, ossija pagament ta' Lm1,500 li sar fl-24 ta' April 1998 u pagament iehor ta' Lm1,000 fl-24 ta' Lulju 1998, immarkati mill-partijiet bhala pagamenti Nru 5 u Nru 6 rispettivament.

Illi jirrizulta, mill-verbal tas-socjeta rikorrenti u eventwalment nota ta' riduzzjoni ppresentata fis-26 ta' Ottubru 2012, li kien gie koncess li l-pagament ta' Lm1,500 ma kienx gie kkunsidrat u ghalhekk eventwalment tnaqqset it-talba tas-socjeta rikorrenti sabiex jirrifletti tali pagament.

Illi jirrizulta mid-dokumentazzjoni ippresentata mill-partijiet, illi c-cheque fl-ammont ta' Lm1,000 immarkat bhala Nru 6 huwa attwalment inkluz fil-kont tas-socjeta rikorrenti bhala pagament illi sar f'Lulju 1998 u ghalhekk, a kontrarju ta' dak illi qieghed jikkontendenti l-intimat, tali pagament gie inkluz fil-konteggi tas-socjeta rikorrenti u ma hemmx il-htiega illi jitnaqqas tali pagamenti ukoll.

Ikkunsidrat

Tenut kont tad-decizjoni mehudha mill-Qorti Kostitutzzjonali fejn annullat '*in toto*' is-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati fit-22 ta' Ottubru 2008 u kkonfermata mill-Qorti tal-Appell, din il-Qorti hija kostretta illi tikkunsidra z-zewgt eccezzjonijiet tal-intimat, ossija l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni, fid-diversita' taghom kif imposta mill-intimat, kif ukoll l-eccezzjoni fil-meritu.

Illi mill-provi kollha prodotti quddiem dina l-Qorti, kif dik diversament ippresjeduta kif ukoll din odjerna, jirrizulta illi qabel ma inbdew il-proceduri odjerni, il-partijiet kienu ghaddejjin minn diskussjonijiet kontinwi bejniethom sabiex jithallas il-bilanc dovut mill-intimat lis-socjeta rikorrenti.

Illi jirrizulta ben ippruvat illi tant l-intimat kien jaf li kellu jhallas lis-socjeta rikorrenti il-bilanc illi kien ried jghaddi garage lis-socjeta rikorrenti sabiex dina tbieghu lill terzi u bir-rikavat tieghu jsaldaw il-bilanc dovut. Gara illi s-socjeta attrici ma accettatx il-garage offrut peress illi ma kienx jghodd ghalha.

Illi jirrizulta ben ippruvat illi sussegwentement, is-socjeta attrici ppruvat tithallas billi tqabbad lill-intimat biex jaghmel xoghol ta' taqattiegh tal-blat, izda l-intimat ried jithallas b'rata li kienet id-doppju ta' dik in uzanza dak iz-zminijiet u ghalhekk il-partijiet ma wasslux.

Illi jirrizulta wkoll illi, f'itit wara, wiehed mid-direturri spicca kellu incident mal-intimat meta dana qallu biex ihallas dak dovut, tant illi ttiehdu proceduri kriminali kontra l-intimat.

Illi jirrizulta ukoll illi, wara tali incident, is-socjeta rikorrenti baghtet ittra interpellatorja lill-intimat f'Ottubru 2004 u eventwalment ipprocediet bil-kawza odjerna fis-16 ta' Novembru 2006.

Illi jirrizulta illi l-azzjoni bejn il-partijiet hija wahda ta' natura kummercjali u ghalhekk, anke konfortata minn giurisprudenza f'dana is-sens, kolpita mill-preskrizzjoni tal-hames snin.

Illi jirrizulta li, la darba l-ittra interpellatorja intbghatet f'itit wara illi l-intimat kien accetta li jpaci ghas-somma minnu dovuta billi jgatta l-blat ghas-socjeta rikorrenti, liema tpacija eventwalment ma sehhiex in vista tar-rata oghlja tax-xoghol tal-intimat, huwa ben ippruvat illi l-periodu ta' hames snin rikjest mill-Ligi ma' skadiex u ghalhekk l-azzjoni odjerna hija wahda proposta entro it-terminu tal-Ligi.

Ikkunsidrat

Illi dwar il-meritu, kif fuq gia spjegat, jirrizulta illi l-intimat kien qieghed jikkontendi li huwa hallas ghal kollox u, ghal dana il-ghan, ippresenta c-cekkijiet kollha minnu mgghoddija lis-socjeta rikorrenti ghal hlas. Minn dawna c-cekkijiet, madanakollu, ghalkemm jirrizulta illi pagament ta' Lm1,500 ma keinx inkluz fil-konteggi tas-socjeta rikorrenti, u dif atti tnaqqas, il-bilanc ma jidhirx illi huwa kopert minn xi pagament allegatament dovut mil-intimat.

Illi ghalhekk, ghalkemm l-intimati irnexxilu juri li parti mill-ammont mitlub attwalment kien imhallas, huwa ma rnexxilux jeghleb il-prova mressqa mis-socjeta rikorrenti li ghad fadal bilanc li huwa minnu dovut, liema prova hija

Kopja Informali ta' Sentenza

anke kkorroborata mill-fatt illi l-intimat kien dispot jaghmel tpartit mas-socjeta rikorrenti, anke jekk l-intimat ipprova jghid illi tali tpartit kien ghal xoghol u mhux ghal bilanc dovut.

Illi la darba l-intimat kien f'pusizzjoni jipprezenta l-pagamenti kollha illi huwa ghamel fuq il-kont meritu tal-kawza odjerna, certament, kienu ghamel il-pagament kollu kif hu qieghed jishaq, kien ikun f'pusizzjoni ili jissostanzja tali alleggazzjoni bi provi ta' pagament, haga illi huwa ma ghamilx.

Illi ghalhekk, il-bilanc kif imnaqqas mis-socjeta rikorrenti ta' €4,244.02 ekwivalenti ghal ammont ta' Lm1,821.96 jidher illi huwa dovut.

Konkluzjoni

Il-Qorti ghalhekk qieghed tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-intimat, kemm dawk imressqa fil-5 ta' Marzu 2007 u dawk imressqa fis-17 ta' Settembru 2007 u

Tilqa' t-talba attrici kif hekk ridotta fis-26 ta' Ottubru 2012 u tikkundanna lill-intimat ihallas lis-socjeta rikorrenti is-somma ta' erba' t'elef, mitejn u erbgha u erbghin Euro u zewg centezmu (€4,244.02) ekwivalenti ghal bilanc ta' Lm1,821.96 rapprezentanti l-bilanc ta' prezz ta' merkanzija mibjugha u kkonsenjata lilu stess fuq ordni tieghu.

Bl-ispejjez u bl-imghax mis-16 ta' Novembru 2006 sad-data tal-pagament effettiv kontra l-intimat.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----